

BETÆNKNING

Afgivet af Anlægsudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren og ændring af Inatsisartutlov om udbud i forbindelse med indkøb af varer og tjenesteydelser i offentlige myndigheder og institutioner.

(Fremsat af Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked, Boliger, Infrastruktur og Yderdistrikter).

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Justus Hansen, Demokraatit, formand

Medlem af Inatsisartut Gerth Mikaelson, Naleraq, næstformand

Medlem af Inatsisartut Hans-Erik Enoksen, Demokraatit

Medlem af Inatsisartut Nivi H. Efraimson, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Bentiaaraq Ottosen, Atassut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 12. maj under FM2026 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Formålet med lovforslaget er at modernisere og tilpasse reglerne om offentlige udbud i bygge- og anlægssektoren, således at lovgivningen i højere grad afspejler de praktiske forhold i sektoren og samtidig understøtter lokal forankring og samfundsansvar.

Lovforslaget indebærer blandt andet, at teknisk bistand og levering af materialer til bygge- og anlægsarbejder fremover omfattes af tilbudsloven. Hensigten er at samle reguleringen i ét samlet regelsæt og dermed skabe en mere enkel og overskuelig administration for både offentlige udbydere og virksomheder i branchen.

Derudover foreslås det, at udbydere i højere grad får mulighed for at inddrage lokale forhold, lokal forankring og samfundsansvar i forbindelse med udbud og tildeling af opgaver. Forslaget skal blandt andet styrke lokale virksomheders muligheder for at opnå opgaver og understøtte beskæftigelse og kompetenceudvikling i lokalsamfundene.

Lovforslaget indeholder endvidere bestemmelser om interessekonflikter og udelukkelse af tilbudsgivere, der er dømt for alvorlige lovovertrædelser eller væsentligt har misligholdt

tidligere kontrakter. Formålet er at styrke gennemsigtighed, lige konkurrencevilkår og tilliden til offentlige udbud.

Samtidig forhøjes beløbsgrænserne for anvendelse af underhåndsbud, og der indføres større fleksibilitet i forhold til mindre opgaver og lokale virksomheder. Naalakkersuisut anfører, at dette skal bidrage til mindre administration og mere smidige processer i bygge- og anlægssektoren

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Ved førstebehandlingen blev lovforslaget generelt modtaget positivt. Der var bred opbakning til behovet for at modernisere og forenkle reglerne om offentlige udbud i bygge- og anlægssektoren samt tilpasse lovgivningen til de praktiske forhold i branchen.

Naalakkersuisut fremhævede i forelæggelsesnotatet, at forslaget skal bidrage til en mere smidig og sammenhængende administration af udbudsprocesserne samt skabe bedre muligheder for lokal deltagelse i bygge- og anlægsopgaver. Det blev blandt andet fremhævet, at reglerne om teknisk rådgivning og levering af materialer fremover samles i tilbudsloven, således at offentlige udbydere i højere grad kan orientere sig i ét samlet regelsæt.

Derudover fremhævede Naalakkersuisut, at forslaget skal styrke mulighederne for at tage hensyn til lokale forhold og lokal forankring ved anvendelse af underhåndsbud samt sikre højere etiske standarder gennem regler om udelukkelse af virksomheder dømt for alvorlige lovovertrædelser.

Inuit Ataqatigiit udtrykte støtte til forslaget og fremhævede særligt betydningen af, at offentlige bygge- og anlægsprojekter ikke alene gennemføres effektivt, men også bidrager til lokal erhvervsudvikling, beskæftigelse og kompetenceopbygning i hele landet. Partiet lagde vægt på, at lovforslaget skaber mulighed for at tage hensyn til lokale arbejdsmarkeder og lokale virksomheder i et land præget af store geografiske forskelle og små markeder.

Siumut fremhævede især ændringerne vedrørende lokale forhold og anvendelsen af underhåndsbud. Partiet fandt det positivt, at ikke alle offentlige opgaver nødvendigvis skal sendes i offentligt udbud, men understregede samtidig behovet for klare og retfærdige regler for anvendelsen af lokale hensyn. Siumut pegede desuden på vigtigheden af ensartet administration af reglerne om udelukkelse af virksomheder samt behovet for at sikre fair konkurrence.

Atassut understregede betydningen af stærk konkurrence og bedre muligheder for lokale virksomheder. Partiet fremhævede, at reglerne ikke må blive så komplekse, at mindre virksomheder reelt udelukkes fra at deltage i offentlige opgaver. Samtidig blev der lagt vægt

på, at Grønlands særlige geografiske og infrastrukturelle forhold nødvendiggør fleksible udbudsregler tilpasset lokale forhold.

Naleraq fremhævede, at forslaget kan skabe bedre muligheder for både lokalsamfund, erhvervsliv og uddannelse, særligt gennem øget lokal deltagelse og flere muligheder for lærlinge og praktikanter. Partiet understregede samtidig, at bygge- og anlægsprojekter i mindre byer og bygder ofte er forbundet med højere omkostninger og særlige udfordringer, hvilket bør afspejles i administrationen af loven. Naleraq pegede desuden på behovet for klare rammer, gennemsigtighed og dokumentation i forbindelse med anvendelsen af lokale hensyn og underhåndsbud. Partiet udtrykte bekymring over den foreslåede beløbsgrænse på 10 mio. kr. for rådgiverydelser efter § 20 og fandt, at grænsen bør være lavere. Derudover blev der peget på behovet for tilsyn, bekendtgørelser og skriftlig dokumentation for, hvilke virksomheder der prioriteres og udvælges i udbudsprocesserne.

Demokraatit fremhævede behovet for bedre planlægning og styring af anlægsområdet samt betydningen af langsigtede prioriteringer. Partiet pegede på, at mere overskuelige og sammenhængende regler kan skabe bedre muligheder for lokale virksomheder og samtidig bidrage til en mere ansvarlig anvendelse af offentlige midler.

På denne baggrund blev forslaget henvist til videre behandling i Anlægsudvalget.

Høringssvar

Forslaget har i perioden fra den 23. januar til den 23. februar 2026 været i offentlig høring på Naalakkersuisuts høringsportal og er samtidig sendt direkte til en række myndigheder, kommuner, organisationer og selskaber.

De afgivne høringssvar er behandlet i lovforslagets bilag 2. Høringen har blandt andet givet anledning til mindre sproglige og tekniske rettelser i lovforslaget.

Udvalget noterer sig, at der i høringsprocessen har været fokus på spørgsmål om lokal forankring, administration af udbudsreglerne samt balancen mellem fleksibilitet og ligebehandling i offentlige udbud.

Orienteringsmøde

Udvalget har som led i behandlingen af forslaget deltaget i et orienteringsmøde med Naalakkersuisoq for Boliger, Infrastruktur, Yderdistrikter og Beredskab vedrørende lovforslaget. Under mødet blev der redegjort nærmere for forslagens indhold, baggrund og de foreslåede ændringer, ligesom der var mulighed for, at udvalgets medlemmer kunne stille opfølgende spørgsmål til de enkelte bestemmelser og den forventede administration af loven.

Fra udvalgets side blev det tilkendegivet, at man overordnet er tilfreds med lovforslaget, og at man hilser den pragmatiske tilgang samt det styrkede fokus på lokale forhold og lokal deltagelse velkommen.

Forslagets økonomiske konsekvenser.

Det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger, at forslaget ikke forventes at have væsentlige økonomiske konsekvenser for Landskassen eller kommunerne.

Naalakkersuisut vurderer samtidig, at forslaget vil medføre administrative lettelser som følge af et mere samlet og overskueligt regelsæt for bygge- og anlægssektoren.

For erhvervslivet forventes lovforslaget at skabe større gennemsigtighed og mere fleksible udbudsprocesser. Muligheden for at inddrage lokale forhold og samfundsansvar kan samtidig bidrage til øget lokal beskæftigelse og flere praktik- og lærepladser.

Udvalget bemærker dog, at anvendelsen af lokale hensyn og udvidede muligheder for underhåndsbud forudsætter en saglig og proportional administration for fortsat at sikre fair konkurrence og gennemsigtighed i udbudsprocesserne.

Udvalgets bemærkninger til forslaget.

Indledningsvist skal det nævnes, at udvalget i forbindelse med behandlingen af lovforslaget blev opmærksom på en sproglig uoverensstemmelse i den grønlandske version af lovforslaget vedrørende anvendelsen af betegnelsen for underhåndsbud.

Udvalget bemærkede, at den gældende Inatsisartutlov i kapitel 4 anvendte betegnelsen “Suliaqartinniakkat ilisimatereerlugit neqerooruteqartitsineq” som oversættelse af “Underhåndsbud”, jf. overskriften til kapitel 4 samt § 19 og § 20 i den gældende lovbekendtgørelse.

I det fremsatte ændringsforslag til § 20 anvendtes der derimod betegnelsen “isertuussilluni neqerooruteqartitsineq”.

Naalakkersuisut har efter udvalgets henvendelse rettet denne uoverensstemmelse, hvilket udvalget er tilfredse med.

Om selve forslaget, finder udvalget det positivt, at lovforslaget søger at modernisere og forenkle reglerne om offentlige udbud i bygge- og anlægssektoren. Udvalget finder det væsentligt, at lovgivningen i højere grad tilpasses de praktiske forhold i Grønland og understøtter en mere smidig administration for både offentlige udbydere og virksomheder.

Udvalget lægger vægt på, at lokale virksomheder og arbejdspladser i højere grad gives mulighed for at deltage i offentlige bygge- og anlægsopgaver. Udvalget finder det positivt, at der skabes mulighed for at inddrage lokale forhold, lokal forankring og samfundsansvar som en del af vurderingen ved udbud og tildeling af opgaver. Udvalget bemærker i den forbindelse, at flere partier under førstebehandlingen fremhævede betydningen af, at offentlige investeringer i højere grad bidrager til lokal beskæftigelse, uddannelse og kompetenceopbygning i hele landet.

Udvalget hæfter sig samtidig ved de bemærkninger, der blev fremført om de særlige udfordringer ved bygge- og anlægsprojekter i mindre byer og bosteder, hvor både omkostninger, logistik og adgang til arbejdskraft kan være væsentligt anderledes end i de større byer. Udvalget finder det derfor relevant, at lovgivningen giver mulighed for en vis fleksibilitet under hensyntagen til lokale forhold.

Samtidig understreger udvalget betydningen af, at hensynet til lokale virksomheder fortsat afvejes over for grundlæggende principper om saglighed, gennemsigtighed og ligebehandling. Udvalget finder det derfor væsentligt, at anvendelsen af bestemmelserne om lokale hensyn og underhåndsbud sker på et klart, dokumenterbart og proportionalt grundlag. Udvalget hæfter sig i den forbindelse ved de bemærkninger, der blev rejst om behovet for tilsyn, bekendtgørelser og skriftlig dokumentation for, hvilke virksomheder der prioriteres og udvælges i udbudsprocesserne.

Udvalget bemærker endvidere, at der under førstebehandlingen blev rejst spørgsmål om den foreslåede beløbsgrænse på 10 mio. kr. for rådgiverydelser efter § 20. Udvalget finder det væsentligt, at anvendelsen af de forhøjede grænser løbende vurderes i forhold til hensynet til konkurrence, gennemsigtighed og mindre virksomheders adgang til opgaver.

Udvalget finder det positivt, at der indføres tydeligere regler om interessekonflikter og udelukkelse af virksomheder, som er dømt for alvorlige lovovertrædelser eller væsentligt har misligholdt tidligere kontrakter. Udvalget vurderer, at dette kan bidrage til øget tillid til offentlige udbudsprocesser og styrke kravene til ansvarlig adfærd hos tilbudsgivere.

Udvalget bemærker desuden, at forslaget kan bidrage til at styrke lokale uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder gennem fokus på lærlinge, praktikanter og lokal arbejdskraft.

Endelig finder udvalget det væsentligt, at implementeringen af loven følges tæt, således at ændringerne bidrager til den ønskede forenkling uden at skabe uklarhed om reglernes anvendelse i praksis.

Udvalgets indstillinger

- Et flertal i udvalget bestående af repræsentanter fra Demokraatit, Inuit Ataqatigiit og Atassut indstiller forslaget til vedtagelse.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Justus Hansen
Formand

Gerth Mikaelson
Næstformand

Hans-Erik Enoksen

Nivi Heilmann Efraimsen

Bentiarq Ottosen